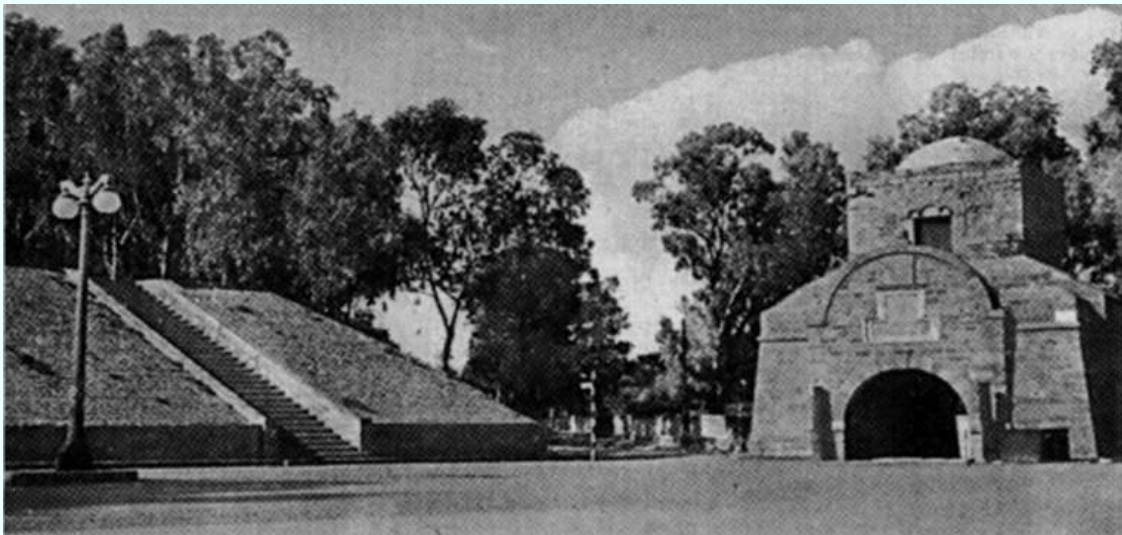

ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ ΟΙΣΤΡΟΣ

Ο Θρύλος της Ρήγαινας (2)

Η Πύλη της Κερύνειας στη Λευκωσία με τους δύο μαρμάρινους κίονες, τη λιγγρα και το λιγγρίν της Ρήγαινας.

ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ

Κυριακή, 13 Απριλίου 2008, π. 45

Οπως είχαμε σημειώσει στο προηγούμενο άρθρο, οι παραδόσεις που σώζονται για τη Ρήγαινα στην Κύπρο είναι πάρα πολλές· τόσες που θα χρειαζόνταν πολλά άρθρα για να παρουσιαστούν. Στο παρόν θα παραθέσουμε μερικές ακόμη παραδόσεις για τη Ρήγαινα που προέρχονται από διάφορα μέρη του νησιού. Σε ολόκληρη την Κύπρο, συναντά κανείς μέχρι και σήμερα με αμείωτη ένταση τους θρύλους για το θησαυρό της Ρήγαινας. Από τότε που άρχισαν μερικοί να καταγράφουν τους θρύλους αυτούς, δηλαδή πριν από έναν και πλέον αιώνα, μέχρι και σήμερα, οι κάτοικοι διαφόρων περιοχών συμφωνούν όλοι ότι υπάρχει κάπου (κοντά στο χωριό του καθενός) κρυμμένος ο θησαυρός της Ρήγαινας.

Στο χωριό Άγιος Τύχωνας έλεγαν ότι ο θησαυρός βρίσκεται στο γειτονικό αρχαίο βασίλειο της Αμαθούντας και τον φρουρεί μια μυστηριώδης γερόντισσα, η Βκώνα της Παλιάς Λεμεσού, δηλαδή της Αμαθούντας. Πριν από έναν περίπου αιώνα οι κάτοικοι του Αγίου Τύχωνα πίστευαν ότι ο θησαυρός βρίσκεται θαμμένος ανάμεσα σε τρεις ελιές. Στο Τρίκωμο διηγούνταν ότι κατά τη διάρκεια της πολιορκίας της Αμμοχώστου από τους Τούρκους το 1571, οι

δούλοι της Ρήγαινας κατέβαζαν το θησαυρό της από το Κάστρο της Καντάρας, φορτωμένο σε δώδεκα υποζύγια. Όταν όμως άκουσαν ότι έπεσε η Αμμόχωστος, έθαψαν το θησαυρό και από τότε παραμένει χαμένος. Στην Επισκοπή της Επαρχίας Λεμεσού διηγούνταν ότι ο θησαυρός της Ρήγαινας βρίσκεται κρυμμένος στην ευρύτερη περιοχή του γειτονικού Ιερού του Απόλλωνα Υλάτη. Έλεγαν συγκεκριμένα ότι υπάρχει μια μυστική πόρτα και μετά μια δεύτερη που οδηγεί σε ένα δωμάτιο όπου βρίσκεται μια χρυσή κοπέλα που κάθεται πάνω σε μίαν επίσης χρυσή καρέκλα.

Στα Λεύκαρα πίστευαν ότι ο θησαυρός βρίσκεται στην περιοχή Κάστρος και για να τον βρει κανείς πρέπει να πάει εκεί τα χαράματα της πρώτης Μαρτίου και να δει που πέφτει το πρώτο φως του ήλιου. Εκεί βρίσκεται κρυμμένος ο θησαυρός της Ρήγαινας, ο οποίος

μπορεί να κτίσει επτά φορές την Κύπρο, όπως έλεγαν. Στην οροσειρά του Πενταδακτύλου υπάρχουν τρία κάστρα που πρωτοκτίστηκαν κατά τη βυζαντινή περίοδο και ενισχύθηκαν κατά τη φραγκοκρατία. Πρόκειται για το κάστρο του Αγίου Ιλαρίωνα, του Κουτσοβέντη και της Καντάρας, τα οποία καταλαμβάνουν από μια κορυφή της οροσειράς. Οι κάτοικοι του νησιού πίστευαν για το καθένα από τα τρία κάστρα, ότι ήταν τα εκατόν ένα σπίτια της Ρήγαινας. Αν μετρήσει κανείς όμως, θα βρει μόνον εκατό σπίτια. Το ένα είναι κρυμμένο και εκεί βρίσκεται η κρύπτη της Ρήγαινας, που ανοίγει το Άγιο Σάββατο. Στο Καρπάσι διηγούνταν ότι μια φορά κατάφερε ένας βοσκός να εισέλθει στην κρύπτη του Κάστρου της Καντάρας κάποιον Άγιο Σάββατο, είχε όμως τελειώσει η ακολουθία και δεν πρόλαβε να βγει. Έτσι, έμεινε εκεί μέσα για ένα χρόνο, μέχρι το επόμενο Άγιο Σάββατο. Στον Άγιο Ιλαρίωνα διηγούνται τα ίδια, η κρύπτη όμως ανοίγει κάθε επτά χρόνια το Άγιο Σάββατο: και εκεί μπήκε ένας βοσκός και επιβίωσε διότι είχε μαζί του ένα ρόδι και έτρωγε ένα σπόρο κάθε μέρα! Η ίδια ιστορία υπήρχε και για τον Κουτσοβέντη, όπου μπήκε και πάλιν ένας βοσκός και έμεινε μέσα για ένα χρόνο, μόλις όμως βγήκε και τον είδε ο ήλιος, έλιωσε.

Η Ρήγαινα, λοιπόν, που ήταν μία και μόνη, ήταν πανέμορφη και δεν γέρασε ποτέ. Όταν ήταν μικρή ο πατέρας της δεν την έδειχνε, όταν όμως μεγάλωσε και την παρουσίασε, όλοι την προσκύνησαν ως βασίλισσα. Μετά από κάποιο περιστατικό, ανάλογα με την περιοχή όπου διηγούνται την ιστορία, η Ρήγαινα έκτισε ένα μεγάλο πύργο μέσα στη γη και κρύφτηκε εκεί με τις σκλάβες της και τα χρυσά της, και από τότε δεν φανερώνεται.

Στην Καρπασία, ανάμεσα στο χωριό Άγιος Συμεών και Έλυσις, σώζεται το μεγαλύτερο ίσως και εντυπωσιακότερο ταφικό μνημείο της Κύπρου. Πρόκειται για ολόκληρες αίθουσες λαξευμένες ψηλά στον απότομο βράχο. Το μνημείο αυτό επιδεικνυόταν από τους κατοίκους της περιοχής στους Ευρωπαίους περιηγητές, τουλάχιστον από τον 19ο αιώνα. Ο Άγγλος αρχαιολόγος D.G. Hogarth είχε σχεδιάσει και μια κάτοψη του μνημείου αυτού. Πρόκειται για το μνημείο που «ανακαλύφθηκε» ξανά πρόσφατα και προβλήθηκε από το κρατικό κανάλι. Οι ντόπιοι, λοιπόν, ονόμαζαν το μνημείο αυτό Κάστρος του Αϊ Συμεού ή της Έλυσις και θεωρούσαν ότι ήταν το θερινό ανάκτορο της Ρήγαινας: εκεί έμενε με το στρατό της κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Η Ρήγαινα, εκτός από καλοσυνάτη και όμορφη και εκτός από την καλή σχέση που έχει με τα νερά και τα δέντρα, είναι ταυτόχρονα και ιδιότροπη και εμπλέκεται συχνά σε καβγάδες και πολέμους. Στη Λευκωσία, έξω από την Πύλη της Κερύνειας επιδείκνυαν τα όπλα της, τη λίγγρα και το λιγγρίν της Ρήγαινας, τα οποία είχε ρίξει από τα εκατόν της σπίτια, δηλαδή από τα κάστρα της οροσειράς του Πενταδακτύλου. Πρόκειται στην ουσία για δύο μαρμαρίνους κίονες, που συνδέθηκαν και αυτοί με την πανταχού παρούσα στο νησί Ρήγαινα.

Αυτό είναι ένα πολύ μικρό μέρος της πλούσιας προφορικής παράδοσης που μετέφερε μέχρι τις μέρες μας έναν πλούτο που προέρχεται από τα πανάρχαια χρόνια. Οι «αγράμματοι» χωρικοί της κυπριακής υπαίθρου ήταν και είναι αυτοί στην ουσία που διαφύλαξαν και διαφυλάσσουν το θησαυρό της Ρήγαινας και την ίδια τη Ρήγαινα, η οποία παραμένει ακόμη κρυμμένη σε ένα από τα πολλά της κρησφύγετα και μόνο μερικοί ταπεινοί βοσκοί κατάφεραν να τη δουν. Ευτυχώς, όπως είχε σοφά παρατηρήσει ο Μακρυγιάννης, που μένει και μαγιά. Οψόμεθα.

ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ

Κυριακή, 13 Απρίλιος 2008, p. 45

